

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΩΝ ΗΟΥΔΙΩΝ

τια άπο τὸ πολὺ στίβασμα καμμιά φορὰ καθίζουν.
Ξεχειμαζουν ίδιαιτέρως 'σ τοὺς καμπους τοῦ Μεσολογγίου καὶ τῆς Λαμίας, καὶ ὅταν ἔρχουνται 'σ τὸ χωριό, μαθημένοι ἀπὸ τὸν καμπο, μόλις πιούν τὸ κρύο νερό τους ἀρρωσταῖνουν.

'Επειδὴ πηγαίνουν καὶ ἔρχονται οἱ Ἀμπλιανῆτες, ἀν καὶ εἶναι 500 οἰκογένεις δὲν ἔχουν ωὐτε δημοτικὸ σχολεῖο.

Γιαντὸ εἶναι πολὺ συντριπτικοί, παραδομένοι πολὺ σ' ἡ πάτρια καὶ 'σ τὸν ἑσυτὸ τοὺς. Παντρεύονται μεταξὺ τοὺς γιατὶ παίρνουν καὶ τὴν δεύτερη ξαδέρρη τοὺς.

Καὶ ἔχουν δίκαιο. Οἱ γυναῖκες τοὺς εἶναι πολὺ καλές, όσπρες, ικαθαρές, ντύνουνται πλούσιαι, σκαριζουν μόνες τοὺς τὸ πρόσωπο καμμιά φορὰ καὶ ξέρουν τραγούδια καὶ χορούς.

Μόνοι ποὺ ντύνουνται ξυγγμα σὲν παπάδες.

Φορούν ἔξοδον ἀπὸ τὸ μακρὺ τοὺς πουκάμισο, τὸ προσώπο μὲν εἰς τὸ δηλαδὴ μεγάλες συγκούνες μὲ μανίκες, όσπρες καὶ ὄφρες, ἀπέξω φοροῦν φῆλον καὶ τὸ σέριφον μεταξὺ τῶν παπάδων.

Φορούν ακάλτος κάτασπρος, τσαρούχια μὲ φούντες κοκκινες καὶ μπροστὰ μὲ ποδιὰ στενόμακρη ὡς τὰ νύχια σὲν πετραχεῖλο.

Φορούν μὲν πάχυς, κόκκινο φετόν, ποὺ γύρω βαζούν μὲ αγκαλιά, δηλαδὴ καμμάτια ἀστηματικά πάγιας δύο διχτυλαὶ ἀπόνω ἀπὸ τὸ μέτωπο καὶ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ παπάδιον μεντόνται.

'Η καὶ μὲν η λαζαχή, ποὺ ζώνει τὴν προμάννην, ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ λαζαχήσια (ἀλύσσαια) δηλαδὴ ἀπὸ ἀσημένιες καθένες μὲ μικρά πόρπη, ποὺ θηλιάζουν μπροστὰ καὶ δένουνται πισω.

Στὸ γορό ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ ἀριστερό, γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὸλλο δὲν τοὺς χωνεύουν οἱ Κραββαρίτες καὶ ἀκόμη γιατὶ ἔχουν μεγάλη οἰκειότητα μὲ τὰ σκυλλαῖα τοὺς καὶ τὰ βαζούν καὶ τρώνται ἀπὸ τὸ ίδιο καμμιά φορὰ τσανάκι. Γιαντὸ τοὺς λένε γούρον οι όρυτα.

(ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

"Άλλο τώρα φρεμάκι βρέθηκε. Εἶναι τὰ γλυκύσματα τὰ κκνωμένα μὲ ἀβγά καὶ κρέμα. Πιάτι ἔνας χρηματίας βρήκε πῶς ἄμπει σύνκριτος ἀσπράδιο ἀβγοῦ μὲ κρέμα, γίνεται γλυκά σμήγμα ποὺ προσβάλλεται ἀπὸ μικρόβια, δίγιας τὸ σμήγμα νὰ βρωμίζεται, ὅπως τυνειθίζουν τὰ λευσωματώδηκα ὅτα σπικίουν. 'Η σωτερία εἶναι τὰ ἀσπράδια νὰ μπάνουν γλάγορα στὸ γλύκισμα δίγιως ἀέρες νὰ τὰ προσβάλλει πολλὴ ἥρα.

Εἶταν 'Απρίλις καθὼς εἴπαμε τότε. Μίαν Κυριακὴ βράδι ήτι ἐτοιμαζούμαστε νὰ κλειστοῦμε στὰ σπίτια μας βλέπουμε τὸν 'Αντριά κ' ἔργεται κοντά μας μὲν ἐν' ἄλλοχο θάρρος καὶ ἔνα βιασμένο καμμένο.

—Παιδιά, μᾶς λέει, ποιανοῦ ἀπὸ σᾶς τοῦ βαστάνε νὰ βρέστε μαζί μου ἀπόψε, νὰ πά' νὰ κάνουμε μιὰ βίζιτα στὸ φάνταμα;

—Όλοι κοιτάχτηκαμε μὲν ἀπόρια—'Αμ' δέ; τ' ἔπειτα ἀφτός, τρελάθηκε;

—Ο δύστυχος δὲν εἶχε τρελαθεῖ ἀκόμα, μὰ δὲν εἴτανε καὶ στὰ σύγκαλά του. Τόσο πολὺ τοῦ βάραινε τῆς ἀμαρτίας ἡ συνειδηση, ποὺ ἀποφάσισε νὰ πάει νὰ βρεῖ τὸ φάνταμα τὴν νύχτα, Ισως γιὰ νὰ τοῦ ζητήσει συχάρεση, ποιεὶς ξέρει;

—Κι ὅπως σὲ κάθε περίσταση βρίσκουνται παλαδοὶ ποὺ μποροῦν νὰ τολμήσουν καὶ τὰ πιὰ παράδολα πράματα, ἔτοι καὶ τώρα βρέθηκε ἔνας ὁ Μῆτρος ὁ Καζάλης καὶ τοῦ λέει—Πάμε ἀφεντικό, ἔγω ἔρχουμαι.—Γειά σου. Μῆτρο μου, γειά σου, παλληκαρέ μου! Κάπηλα δῶ τε μας ἔδω νὰ πιούμε!

—Ο κάπηλας ἔφερ δέω τὰ ποτάρια γιομάτα μαστίχα καὶ ἡπιαμένει δλει στὴν ὑγειά τοῦ Καζάλη. 'Απάνου κάτου τόνε ζουλέψαμε τὸ θεοπάλαδο γιὰ τὸ θάρρος του καὶ τὸν περάζαμε.

—Κ' ἔτοι λοιπὸν ἀφοῦ βρέθηκαν δυὸς ἀθρώποι νὰ πά' νὰ τὸν πάνταμα στὸν τόπο του, αἱ πιὰ ἐμεῖς οι

Στὸ τέλαιρο πλάτι πολλὲς φορὲς ἐσκέφτηκα
Γιὰ τὰ πευλιὰ στὸ δέσος ποὺ πεθαίνουν ..
Στῆς μέρες τοῦ ζειμῶν τῆς μονότονες
Ποὺ ἔρημες ἡ φωλίτες ἀπομένουν
Νὰ σιεινται θλιβερά στὸν κρόο τὸν ἄνεμο
Κι' ἐνῷ περνοῦν τὰ νέφη σιωπηλά
··· Ή σκέψες μου καὶ πάλι δλει πηγαίνουν
Στὰ δύστυχα ποὺ ζεώπεσαν πουλιά ..

'Αλλ' δμως δταν φτάνη πλούσια ἡ "Ανοιξη
Καὶ μὲ βιολέττες ντύνεται ἡ κοιλάδα,
Δὲ βράκω—τὶ καχυδί—τὰ κοκκαλάκια τους
Σκύρπια στὴν νέαν ἐπάνω πρασινάδα,
Πούθε ἄραγε νὰ κλείνουν τὰ ματάκιά τους
Ποὺ πάνε καὶ πεθαίνουν τὰ πουλιά ...

(Francois Coppée)

ΣΕ ΜΙΑ ΝΕΑ ΚΟΡΗ

Κόρη μου ἀθώα σὲ δτι λέν πλειτο πολλή μὴ δώσῃς
Γιατὶ ἐν ζητήσε τὸν ἔρωτα τὸ ἀνύπαρχο ζητήσε.
Σκληρὸς δ ἀντρας πάντοτε, καὶ γλήγορα θὰ νοιώσῃς
Τῆς πρόστυχες ἔναντι καὶ κόρο θὰ αισθανθῆς...

Ψεύτης δ ἄντρας. Καὶ θάρθη καιρὸς ποὺ θὰ σ' ἀφίνη
Νὰ ώντωνται μόνη τὰ παιδιά στὸ πλάγιο τῆς έστιας
Θὰ λέσ: μήν τάχα ἐγέροσα; Καὶ ἡ λύπη θὰ σὲ οδύνη
"Οταν ἔκεινος θὲ νέργη καὶ μόνη θὰ δειπνήσε...

Καὶ μὴ θαρρεῖς τὸν ἔρωτα, κόρη, πᾶς θάρρης πουθενά,
Μὰ πήγαινε στοὺς κήπους σου τὴν παραδείσιαν ἄγνη,
Καὶ κύτταξε μὲς στηγχλωρής τριανταφυλλιάς σου τὴν καρδιά
Πῶς πλέχεις μόνη τοὺς ιστούς μὲν ἀσημένια ἀράχνη...

(Francis Jammes)

ΓΑΡΥΦΑΔΔΟ

Τὴν θλίψη σου τὴν πορφυρὴ μὲς στὴν καρδιά ἔχω ἀπλώσει:
Αιμάτινο γαρύφαλλο μὲ τὴ βαρεία εὐωδία.
Τὸ σιωπηλὸ τὸν πόνο σου δλονί ἔκρατησε ἡ καρδιά
Καὶ σὲ τραγοῦδι ποὺ θάρθη σιγὰ τὸν ἔχει ἀρμόσει.

Εύρω ποιὸς δέρι σὲ ἔκοψε, καὶ κάτου ἀπὸ ποιὰ κελλη
Τὸ πέταλό σου ἔχάσανε καὶ λάμψι κι' ὀμόρφια,
Ποιὰ δάκρυα σὲ ἐμουσκέψανε σ' ἔνα θλιμένο δεῖλι
Καὶ ποιὰ φιλιὰ σοῦ ἐπήραν τὴν πρώτη σου δροσιά...

"Ω δάκρυα κι' ὡ φιλήματα! Κι' έσύ ὡ φαρμακωμένο
Μῆρο, ἀφοῦ τὴ σκέψη μου στὸ θάνατο τραβήξε,

'Ωσμὲ γιὰ μὲ δὲν είσαστε,—κι' ὡ χέρι ἀγαπημένο
Πεῦ μιὰ καρδούλα ἐν ξικόφες μὲ τώρα τὴν πετρὲ!..
(Robert Scheffer)

ΑΠΕΔΗΣΙΑ

··· I πάψι πειά, τὰ λόγια σου δὲ μὲ παρηγοροῦνε.
Τὰ δνειά μου ποὺ ητανε τὸ μόνο μου ἀγαθό
··· Αν μ' ἔφηκαν, καὶ σκυρωποὶ καημοὶ ἐν μὲ τρειγυροῦνε
Θὰ πάρω τὴν ἀπόφαση, μὲ λέξι δὲ θὰ εἰπῶ...

Μιὰ ἡμέρα ··· I πειά τὰ λόγια σου δὲ μὲ παρηγοροῦνε—
Στὴν πόρτα τὴν ἡλιόλουστη μπροστὰ θὲ ξαπλωθῶ,
Θὰ είπονε στὰ μικρὰ παιδιά πῶς πρέπει νὰ σιωποῦνε
Κι' ἔκει, μὲ θλίψην ἔπειρην ἔγαλια θὲ σιναθῶ...
(Francis Jammes)

Μετάρι. ΘΡΑΣ. ΖΩΙ·ΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΤΟΥ ΚΑΜΠΥΣΗ

Τοῦ Θεοιστῆ ἀπομεσήμερο, δι γήλιος ἔμηρε τὶς πέτρες καὶ μετὶ τραβούσαμε μὲ βρούμε τὴ δροσιὰ πὸ πάντον ἀπ' τὶς λιές καὶ ἀπὸ τὰ κυταρίσσια.

Παράξενο! "Ωρα τριγυρούμασιε στὰ μηρήματα, σταυροὺς ἔβλεπαμε, λάππους ἀνοιγμένους δρασιελούσαμε, ποῦ καὶ ποῦ πουρέλλα μὲτρούσαμε, τούς μηρά ποιησάμε, καὶ διάστημα πάρον μὲτρούσαμε, πούρα μου, ἔβλεπα τὴν ζωὴν τὰ μοῦ γινογείεινε, γιατ' είχα τὴν ζωὴν πλάτι μου—τὴ γλυκεὰ συντρόφισσά μου.

Κείνο τὴν περιμεσήμερο τὸνημοργάτο, τὸνειροφάγατο, τὸ παραδεισένιο, τὰ κυπαρίσσια στολιζόντοναν μὲ τοιωτιγύφιλλα μὲ μενεχέδες οὶ λιές καὶ τὰ θλιμένα δηγελούδια τῶν τάφων είχανε μεταμορφωθῆσθε· έρωτόπουλα θεότρελλα, καὶ σ' ἀνθισμένα δοξάρια ἐφτωταν οἱ κατάμανδοι σταυροί.

···
Ψάγγαιμε τὰ βρούμε ἔναν τάφο—τοῦ λατρεμένου φίλου μου, τοῦ ἀγαπημένου μας ποιητῆ. "Τύρε βρήκαμε. "Ένας τάφος φτωχός, μ' ἔγαν πανούσιον μὲτρούσαμε, καὶ θάρατο, ὁ γέροντας, ἀπόριος, μὲ μενοχέδες οἱ λιές καὶ τὰ συγκάτια μεταστήνεινε, μὲτρούσαμε, καὶ μεγάλα παχέα της γίνεται μέση στὸν τάφον στούρινο σταυρό. "Έγώ δὲν κοίταζα τὸν τάφο τοῦ φίλου μου, δὲρ τὸν ἔβλεπα. "Έβλεπα δλούρα τὴν ζωὴν ποὺ μὲ συντρόφευε καὶ ἔτρε.

άέρας, ἔχει ἀνάγκη ἀπ' τὰ δικά σου τὰ μπράτσα;

Τὴν σιγαλιὰ τῆς νύχτας, ποὺ τὴν ἔκαμε στιγμὲς στιγμὲς ἀγριότεςη ἀπόδικη παραπονετικὰ φωνῆ τοῦ γκιώνη, τὴν συντάραξε τώρα τὸ οὐρλιασμα ἐνδε παλιόσκυλλο εκεῖνα κατέβασε.

—Παιδιά, λέει ὁ γέρο—Τσαλής, δὲν είναι καλέ τὰ σημάδια· κάτι μεγάλο κακό θὰ γίνει μέση στὸν χωριό μας.

—Οἶω ἀπ' τὸ κεφάλι μας, γέρο—Τσαλή, εἴπαμε δλοι: μας.

—Μπρός, Μῆτρο, μήν ἀκούνται τοὺς γιορτάτες, είπε μὲ θ